

CHIROPTERELE DIN JUDEȚUL MARAMUREȘ

Gavril Ardelean*, Dorina Ștefănescu**

* Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" Arad

** Școala generală nr. 12 Baia Mare

Chiropterele din județul Maramureș au fost foarte puțin cercetate. Singurele lucrări despre chiropterele din zonă le datorăm lui *Morariu și Răduleț* (1998).

● **Cadrul natural.** În județul Maramureș, se află puține zone carstice. Cavitățile formate nu sunt de anvergura celor din sudul țării, dar sunt relativ numeroase și deosebit de interesante. Majoritatea acestor peșteri reprezintă mediul propice pentru coloniile de chiroptere existente în zonă.

● **Coloniile de chiroptere din județul Maramureș.** S-au distins colonii de 30-60 exemplare în patru regiuni distincte: Podișul Someșan, Valea Lăpușului, Sighetu-Marmației și Valea Vaserului.

Podișul Someșan este constituit din roci cristaline, peste care s-au depus formații sedimentare, iar chiar la suprafață apar formațiuni calcaroase. Aici există cca 24 peșteri cu condiții foarte bune pentru chiroptere, dintre care cea mai semnificativă este Peștera Măgurici care are o puternică colonie de lilieci. Aici s-au identificat 7 specii de chiroptere: *Rhinolophus ferrum-equinum*, *Rh. hiposideros*, *Rh. euryale*, *Myotis myotis*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Plecotus austriacus* și *Eptesicus serotinus*, care formează colonii permanente sau de hibernare în sezonul rece.

Regiunea Lăpușului are roci calcaroase dispuse într-un strat mai puțin consistent. Peșterile sunt mai mici, dar deosebit de interesante. Astfel, în Peștera Dracului (Vima Mică) și în peștera de la Suciul de Jos am găsit următoarele patru specii de lilieci: *Rhinolophus hiposideros*, *Myotis myotis*, *Pipistrellus pipistrellus*, *Vespertilio murinus*. În această zonă există colonii de lilieci și în localitățile Strâmbu-Băiuș, Poiana Botizii, care au case cu acoperiș de lemn și în câteva turle de biserici (Vima, Dumbrava), precum și în scorburi de copaci, unde au fost găsite excremente.

Regiunea Sighetu Marmației prezintă restul unei colonii semnalate încă de cercetările de la mijlocul secolului XX (1956) în vederea depistării celei mai nordice colonii de lilieci din țara noastră. În nordul municipiului Sighetu Marmației, dincolo de calea ferată, există trei grote cu dimensiuni de 30-50 m adâncime, ce reprezintă hibernale. Aici au fost găsite exemplare din specia *Myotis myotis* care folosesc aceste grote ca adăpost permanent. În sezonul rece colonia se mărește cu exemplare de *Pipistrellus pipistrellus* și *Plecotus austriacus*.

Valea Vișeuului, sectorul Bistra-Repede, este o altă zonă carstică, cu o mare concentrare de peșteri. Aici am găsit exemplare din speciile *Pipistrellus pipistrellus* și *Plecotus austriacus*, *Myotis myotis*, *M. blythi*.

Având în vedere cercetările lui Ștefănescu (1998), precum cele ale lui *Murariu și Răduleț* (1998) în Depresiunea Maramureșului, la această dată putem da următoarea repartitie geografică provizorie a chiropterelelor în județul Maramureș, care, desigur, va fi completată de viitoarele cercetări.

● **Chiropterele din județul Maramureș**

ORDINUL CHIROPTERA

SUBORDINUL MICROCHIROPTERA

Familia RHINOLOPHIDAE

1. *Rhinolophus ferrumequinum* Schreber 1775

- Liliacul mare cu potcoavă -

Răspândit în țara noastră mai ales în apropierea pădurilor și localităților. A fost găsit de Ștefănescu (1998) în Peștera Măgurici din Podișul Someșan, în peșterile de la Vima Mică și Suciul de Jos din regiunea Lăpușului, iar Murariu și Răduleț (1998) îl citează de la Sighetu Marmației de unde a colectat două exemplare de sex femel.

2. *Rhinolophus hipposideros* Bechtesstein 1801

- Liliacul mic cu potcoavă -

Este cel mai mic reprezentant al familiei, fiind destul de răspândit în grottele din zona de deal și coline, lipsind din cea de munte, dar s-a adaptat bine la viața din apropierea așezărilor omenești.

În județul Maramureș, Ștefănescu (1998) îl depistează în Peștera Măgurici (Podișul Someșan), peșterile de la Vima Mică și Suciul de Jos (regiunea Lăpușului), iar Murariu și Răduleț (1998) la Sighetu Marmației unde colectează un mascul.

3. *Rhinolophus euryale* Blasis 1853

- Liliacul mediteranean cu potcoavă -

În România este destul de rar, doar în Banat și Transilvania.

În județul Maramureș a fost găsit într-un singur loc, în Peștera Măgurici din Podișul Someșan.

Familia VESPERTILIONIDAE

4. *Myotis myotis* Borkleansen 1897

- Liliacul mare -

În Maramureș este găsit de Ștefănescu (1998) în Peștera Măgurici (Podișul Someșan), în peșterile de la Vima Mică și Suciul de Jos (regiunea Lăpușului), lângă Sighetu Marmației și pe Valea Vișeuului la Bistra-Repedea.

5. *Myotis blythi* Monticelli 1885

- Liliacul cu aripi mici -

Răspândit în Oltenia, Dobrogea, Banat și Transilvania, iar în Maramureș a fost depistat la Bistra-Repedea (V. Vișeuului) de Ștefănescu (1998) și la Slătioara, Iapa, Repedea de unde Murariu și Răduleț (1998) au colectat 17 masculi și 18 femele.

6. *Myotis brandti*

Găsit de Murariu și Răduleț (1998) la Colibi pe Valea Săpânței și la Repedea pe Valea Vișeuului, de unde a colectat două exemplare, un mascul și o femelă.

7. *Plecotus austriacus*

În Maramureș, a fost depistat numai în două locuri, în Peștera Măgurici din Podișul Someșan și în nordul municipiului Sighetu Marmației de Ștefănescu (1998).

8. *Eptesicus serotinus* Schreber 1775

- Liliacul cu aripi late -

În România este răspândit de la câmpie la munte, preferând satele și orașele, parcurile și lizierele de păduri.

În Maramureș, a fost depistat de Ștefănescu (1998) numai în Peștera Măgurici din Podișul Someșan.

9. *Pipistrellus pipistrellus* Schreber 1771

- Liliacul pitic -

Răspândit în toată țara fără a fi prea numeros.

În județul Maramureș, a fost găsit de Ștefănescu (1998) în Peștera Măgurici (Podișul Someșan), în peșterile de la Vima Mică și Suciul de Jos (Valea Lăpușului), și în nordul municipiului Sighetu Marmăției, iar de Murariu și Răduleț (1998) la Sighetu Marmăției, de unde colectează cinci exemplare, un mascul și patru femele.

10. *Vespertilio murimus* Linné 1758

- Liliac bălțat -

Răspândit în toată țara, cu excepția Dobrogei, iar în Maramureș a fost găsit într-un singur loc (Ștefănescu, 1998) în peșterile de la Vima Mică și Suciul de Jos de pe Valea Lăpușului.

CONCLUZII

1. Deși județul Maramureș nu are un relief carstic extins, dispune de numeroase biotopuri (în cele patru regiuni) unde se găsesc colonii mici de lilieci (30-50 exemplare) care dispun aici de condiții bune de existență.
2. Au fost depistate un număr de 10 specii de lilieci, ceea ce reprezintă cca 28 % din cei cunoscuți în România, reflectând faptul că, totuși, județul Maramureș se află la limita nordică a răspândirii chiropterelor.
3. Se impun cercetări mai sistematice a chiropterelor din Maramureș mai ales de ecologia lor în vederea cunoașterii mai exacte a situației coloniilor de lilieci din nordul țării.

BIBLIOGRAFIE

Murariu D. și Răduleț N., (1998) - *Mammalian Fauna (Mammalia) from Maramureș Depression, Roumania*, Trav. Mus. natl. Hist. nat. "Grigore Antipa", București, XL, 609-621

Ștefănescu Dorina, (1998) - "Studiul etologic al coloniilor de chiroptere din Maramureș și măsuri de protecție" (Lucrare științifico-didactică pentru obținerea gradului didactic I)

*The Chiroptera in the Maramures County
(Summary)*

There are four distinct colonies of chiropterae existing in Maramures county: the Somes Plateau, the lapus Valley, Sighetu Marmatiei and the Vaser Valley.

*10 species of chiropterae have been identified in these areas: **Rhinolophus ferrumquinum, Rh. hipposideros, Rh. euryale (fam. Rhinolophidae nidae), Myotis myotis, M. blythi, M. brandti, Plecotus austriacus, Eptesicus serotinus, Pipistrellus pipistrellus, Vespertilio murimus (fam. Vespertilionidae).***

Maramures lies at the Northernmost limit of the chiropterae territory, and a study of their habitats in the area could bring to light interesting data about their biology, ecology and zoogeography.